

Juletræer og klippegrønt på israndens kant

Else og Christian Westh Andersen har bygget en produktion af juletræer og pyntegrønt på 28 hektar op fra bunden siden 1992

Af Niels Damsgaard Hansen

En hobby kan godt blive til en levevej.

Det er nemlig lige det, som Else og Christian Westh Andersen har gjort på deres gård uden for Holstebro. Med stor arbejdsindsats og investering i såvel planter som maskiner har de nemlig sat en produktion af juletræer og pyntegrønt på 28 hektar i gang i løbet af de seneste 21 år.

- Vi startede i det små på her på markerne til mit fødehjem, fortæller Christian Westh Andersen.

Markerne var ellers traditionelt dyrkede med korn og andre salgsafgrøder lige som alle øvrige landbrug på de kanter.

- Jeg syntes, at juletræer og skovbrug var spændende. Derfor gik vi i gang i det små med selv at lave nordmannsgranplanter ud fra frø, jeg købte, fortæller han.

Christian Westh Andersen ved familiens Egedal X-Mas 2-rækket portalkrator, som han er pilot på. Læg mærke til, at der er injektionsudstyr på den, så kemi kan vælges til og fra i forhold til det ukrudt, der er.

Der blev også plantet læhegn for at skabe gode vilkår for tilplantningen med juletræer.

Med en lukket førerkabine kan der køres i al slags vejr uden at blive ubehageligt våd.

Else Andersen med den Egedal E2H juletræsmaskine, som hun fælder træerne med. Her kan man lægge mærke til, at udstødningen er ført frem til håndtaget, som den varmer op.

Det er en meget kraftig kniv, som tager træer med en diameter på op til 16 centimeter.

Både dengang og nu arbejder han som ingeniør hos Vestas, og Else var pædagog i en lokal børnehave - men de senere år har hun arbejdet på fuld tid hjemme i juletræerne.

En beskeden men målrettet start

Else og Christian Westh Andersen lægger ikke skjul på, at de er vestjyder, og det har stor indflydelse på den måde, de griber tingene an på.

Hvad man heller ikke kan undgå at lægge mærke til er, at de både arbejder målrettet, dygtigt og opfindsomt på det, de har gang i - deres juletræer.

- Vi har ikke bare købt en masse, men har bygget det op fra bunden, forklarer de.

Kun få ville for eksempel starte med at købe to kg frø af nordmannsgranfrø for selv at drive planterne frem.

Køb dine planter hos HedeDanmarks planteskole

Vi tilbyder Nordmannsgran og Nobilis af bedste kvalitet og oprindelse:

- Høj leveringsikkerhed
- Sikkerhed for kendt og afprøvet genetisk herkomst
- Mange provenienser
- Høj kvalitet til konkurrencedygtige priser
- Levering i sække, kasser eller løst i palle

www.hdplant.dk/nordmannsgran

Kontakt os for rådgivning og priser:

HedeDanmark a/s
Planteskolen Brøndlundgård
Brøndlundvej 2, Gabøl
6500 Vojens

T: 74 87 16 00
E: plant@hededanmark.dk

HedeDanmark
nature is our business

- Det er nok det vestjyske, der spiller ind, smiler Christian Westh Andersen.

Det var tilbage i 1992, og de sidste står der endnu som minde om dengang. Men det er snart slut, for der skal være plads til nye træer med mere fremtid i.

Men allerede dengang vidste parret godt, at det handlede om at finde gode provenienser af planter - tilfældige frø fra en tilfældig kultur ville de ikke have.

Plantet 2,3 hektar ti år i træ

I 2003 blev en konsekvent tilplantning begyndt. I alt er der nu tilplantet 23 hektar ud af ejendommens 34 hektar. Ud af de resterende 11 hektar er der klippegrønt på fem hektar. Hvert af årene er der således plantet cirka 2,3 hektar.

Så langt er de nu, og de har i mellemtiden fundet ud af, at det ikke skal tage ti år, men kun ni år at gennemføre en om drift.

Det skyldes blandt andet, at de er gået bort fra selv at drive planterne frem, fordi det trods alt tager for lang tid.

- I stedet køber vi 2/2 eller 2/1 planter, så vi kommer hurtigere fra start, siger Christian Westh Andersen.

Med stigende areal er der også blevet brug for mere effektivisering af arbejdsprocesserne. Det vil dog sige, at en del arbejde stadig udføres med hånd, men mere og mere foregår med maskiner.

Købte Egedal X-Mas portaltraktor

For eksempel bliver alle de små træer i de første tre sæsoner håndgødsket.

- Vi bor på en let jord, og det kan ikke nytte noget at bredgødske, fordi for meget kvælstof vil gå tabt, mener ægteparret.

Derfor inviterer de børn og venner med flere til at være med til at gå rundt med såbaljer og spiseskeer, der er afpasset efter træernes størrelse.

- Så får træerne lige netop den gødning, de har behov for, forklarer Christian Westh Andersen.

Det betyder også, at der bliver brugt mindre kvælstof, end normen giver mulighed for til de små træer.

Når træerne har stået på arealet i fire år, bliver de rækkegødsket fire gange pr. sæson.

- Her er vores to år gamle Egedal X-Mas 2-rækket portaltraktor ideel, fastslår han.

Købt med miljøskud

Som alle med kendskab til juletræer nok kan regne ud, har Else og Christian Westh Andersen foretaget temmelig store investeringer i deres ejendom med tilplantning af både juletræer og læhegn.

Derfor var de heller ikke kede af, at de kunne søge om og siden få et klækkeligt tilskud på hele 40 procent af købesummen for en splinterny Egedal X-Mas 2-rækket portaltraktor. Ifølge dem selv er det bare "traktoren".

Den kan også en masse og har en masse udstyr, som er monteret efter både deres egne og Egedals specifikationer. Det er nemlig sådan, at Egedal arbejder - kunderne kan få maskiner, der passer til deres behov.

Billedet viser blandt andet, at der er små lifte både foran og bag hjulet, så der kan køres med flere redskaber samtidig.

Her er instrumentbordet med GPS-enheden.

Det er dog selvkært, at for at kunne få miljøtilskud, skal maskinen/udstyret kunne præstere reelle miljøforbedringer.

- Her har jeg GPS-fartmåler, injektor-system til planteværn og gødningsudstyr plus stabklipper, fortæller Christian Westh Andersen. Han er pilot på traktoren.

Udnytter gødningen optimalt

Det fjerde år bliver alle træer stabklippet op i 18 centimeters højde med den nye Egedal X-Mas.

Den arbejdsgang kan ikke udføres sammen med andre opgaver. - Men jeg kan både gødskes og sprøjtes mod ukrudt i samme arbejdsgang, siger Christian Westh Andersen.

Sådan en rationalisering sparer tid og brændstof samt slitage på portaltraktoren.

- Det er også min overbevisning, at vi ved at tildele gødningen i flere omgange kan udnytte kvælstoffet bedst.

- På vores lette jord ville der blive tabt kvælstof ved udvaskning, hvis det hele kom ud på en gang, påpeger han.

Fremgangsmåden i de store træer er, at 15 procent af kvælstofmængden på i alt 125 kg pr. hektar tildeles omkring 15. april, 20 procent omkring 30. juni, 33 procent omkring 1. august og de sidste 33 procent omkring 1. september.

I stedet for at køre hjem efter vand og kemi har Christian Westh Andersen lavet denne vogn, han kan trække med ud i stykkerne med juletræer.

Betjeningen af injektions-systemet sker med disse vippekontakter.

Sparer på ukrudtsbekæmpelsen

Ved at bekæmpe ukrudt med Roundup Bio tre-fire gange efter behov i løbet af sæsonen bliver der samlet set også anvendt mindre planteværn.

- Jeg kører med lave doseringer, som virker godt, fordi ukrudtet er småt, når jeg kører.

- Det handler om at være rettidig, fastslår Christian Westh Andersen.

Sådan er det også, når træerne skal formreguleres, og topkudenes vækst styres. Det er Else Andersen, der står for den del af arbejdet i plantagen.

Men det er håndarbejde, og hun har fået et rigtig godt håndtryk med højre hånd ud af det.

I det hele taget er der en masse arbejde med træerne - som alt sammen skal føre til, at der bliver flest mulige træer i topkvalitet ud af de 7.500, der er plantet pr. hektar.

Herunder hører også vanding, når det er for tørt, som det har været her i 2013.

Fælder træerne med Egedal maskine

Else Andersen står også for fældning af træerne. Det sker ikke med hånd, men med en Egedal E2H juletræsmaskine, som kører på to hjul.

Den er udstyret med en stor fældekniv, som tager træer med en diameter op til 16 centimeter.

For ikke at skulle gå rundt med den hele tiden, har Christian Westh Andersen lavet en vogn med et sæde til den, så man kan blive kørt rundt og have motorsav med mere med sig.

Endnu bedre er det dog, at han og sønnen har lavet om, så udstødningen går gennem håndtaget, så det er lunt på de kolde vinterdage.

- Det gør det endnu rarere at arbejde med den, smiler Else Andersen.

I det hele taget får man efter bare et par timers besøg det indtryk, at her er nogle, som brænder for at lave gode juletræer samtidig med, at de skal have en god tilværelse ud af deres interesse - som næppe kan kaldes hobby mere. ■